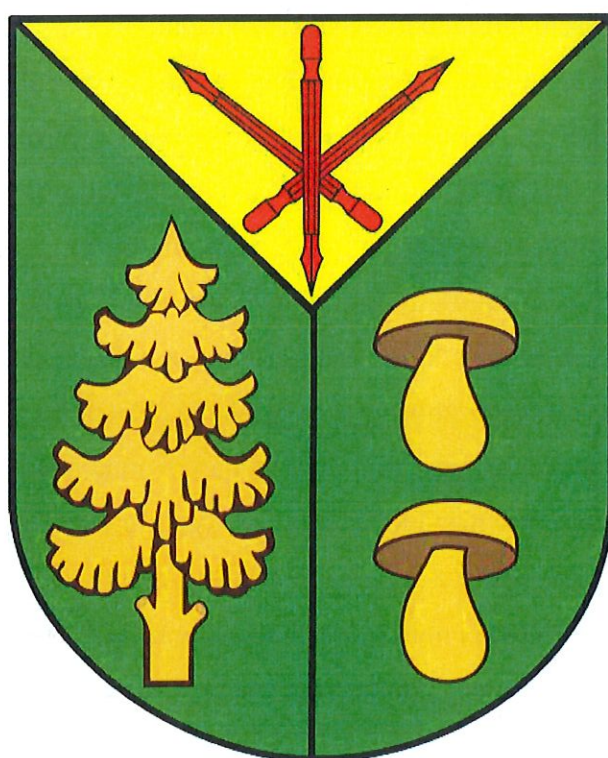

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY HARASIUKI
NA LATA 2026–2028**

I. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczną i jest naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. W niej kształtują się postawy, system wartości oraz więzi społeczne. Wspieranie rodzin jest jednym z kluczowych zadań samorządu gminnego, który odpowiada za tworzenie warunków sprzyjających ich prawidłowemu funkcjonowaniu. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone, wieloaspektowe i wymagają interdyscyplinarnych, czasem niestandardowych rozwiązań.

Główne problemy dezorganizujące funkcjonowanie rodziny to choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ubóstwo, długotrwałe bezrobocie czy niepełnosprawność z powodu choroby. Rodziny, w których występują dysfunkcje, wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmują działania na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Aby praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych była w pełni skuteczna i efektywna powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy. Bardzo ważne jest, aby wszystkie podmioty i instytucje uczestniczyły w procesie wspierania rodziny. Jednym z takich działań jest tworzenie Programu Wspierania Rodziny, który został przygotowany w związku z zapisami Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Harasiuki na lata 2026–2028 został opracowany w oparciu o wyniki ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy, a także o dane z Ośrodka Pomocy Społecznej. Celem programu jest wzmocnienie rodziny w pełnieniu jej funkcji opiekuńczej, wychowawczej i społecznej.

II. PODSTAWY PRAWNE

Do aktów prawnych regulujących treść programu oraz wpływających na jego realizację należą:

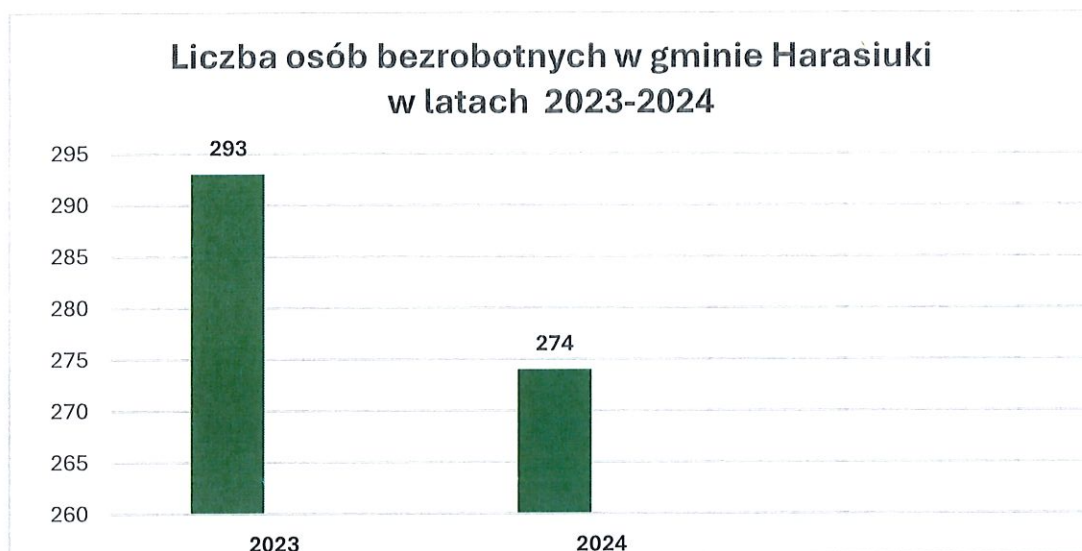
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49.),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1214),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1829),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1208),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1576),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 881).

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY HARASIUKI

Gmina Harasiuki położona jest w południowo-wschodniej Polsce, w województwie podkarpackim, w powiecie niżańskim. Jest to gmina wiejska o charakterze rolniczo-leśnym, zajmująca powierzchnię ponad 168 km². Gmina wyróżnia się bogactwem przyrody – dużą część jej obszaru stanowią lasy Puszczy Solskiej, co sprzyja rozwojowi turystyki i rekreacji. W Harasiukach działają szkoły podstawowe, przedszkola, biblioteka publiczna, jednostki OSP oraz Gminny Ośrodek Kultury. W skład gminy wchodzi 22 sołectw, a liczba mieszkańców na dzień 31 grudnia 2024 r. zameldowanych na pobyt stały i czasowy, wynosiła 5879 osób. Liczba ta z roku na rok stale maleje. W 2024 roku zmalała o 117 osób w porównaniu do roku poprzedniego. Łącznie w przeciągu 10 lat nastąpił spadek liczby ludności o 529 osób. Głównym czynnikiem wpływającym na spadek liczby ludności jest duża liczba zgonów, niski przyrost naturalny oraz migracja.

W gminie Harasiuki w ostatnich latach obserwuje się tendencję spadkową w zakresie bezrobocia. Liczba osób pozostających bez pracy systematycznie maleje, co świadczy o poprawie sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz o skuteczności działań podejmowanych przez instytucje samorządowe i służby zatrudnienia.

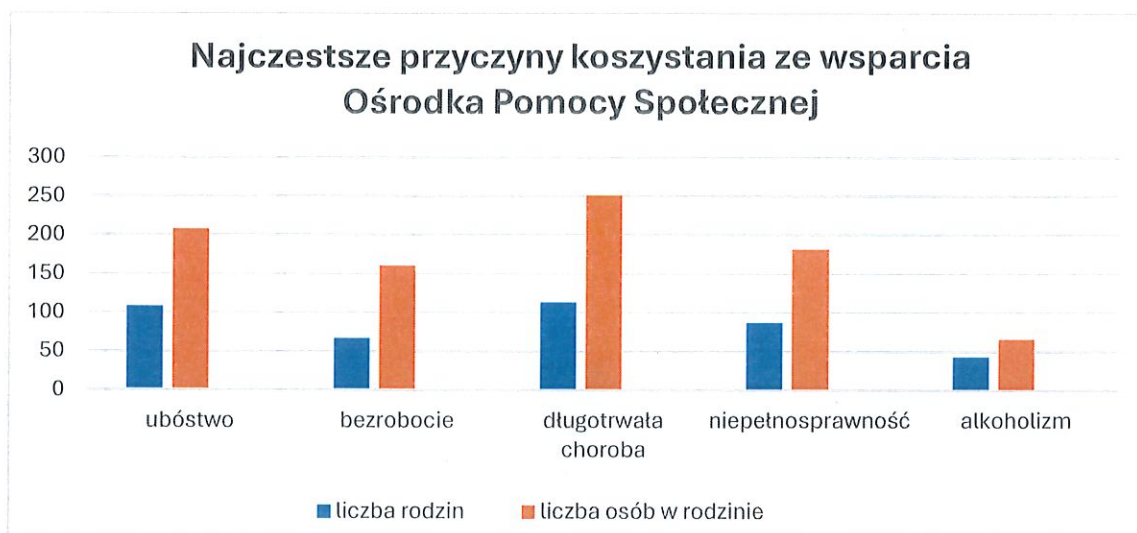
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Nisku

Pomimo pozytywnych zmian, wciąż występuje grupa mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. Osoby te często borykają się z długo trwałym bezrobociem, niskimi kwalifikacjami i problemami zdrowotnymi.

Zadania gminy w zakresie polityki społecznej realizowane są głównie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach, który udziela wsparcia rodzinom w trudnej sytuacji życiowej, osobom starszym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami.

IV. CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W HARASIUKACH

Do korzystania z pomocy społecznej skłania przede wszystkim trudna sytuacja życiowa, która przekracza możliwości samodzielnego poradzenia sobie. Pomoc społeczna jest wsparciem dla osób i rodzin, które znalazły się w okolicznościach obniżających bezpieczeństwo socjalne, zdrowotne lub materialne. W gminie Harasiuki najczęstszymi powodami korzystania mieszkańców ze świadczeń pomocy społecznej jest długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i alkoholizm, co przedstawia poniższy wykres:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS w Harasiukach

W celu poprawy sytuacji materialnej rodzin z dziećmi oraz wyrównania szans edukacyjnych i rozwojowych beneficjentom Ośrodka Pomocy Społecznej świadczona jest pomoc. Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach udziela pomocy pieniężnej i niepieniężnej. Prawo do świadczeń pieniężnych w ramach pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza określonego w przepisach kryterium dochodowego. Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach na rzecz takich rodzin podejmuje działania takie jak:

- dożywianie, dzieci i dorosłych wymagających tego rodzaju wsparcia,
- zapewnia rodzinom możliwości skorzystania z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa,
- współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania,
- podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym,
- wspiera, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkół,
- udziela rodzinom przezwyciężającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia w postaci asystenta rodziny;
- udziela pomocy finansowej;

Tabela 1. Liczba osób objęta wsparciem finansowym w formie zasiłków w latach 2023-2024

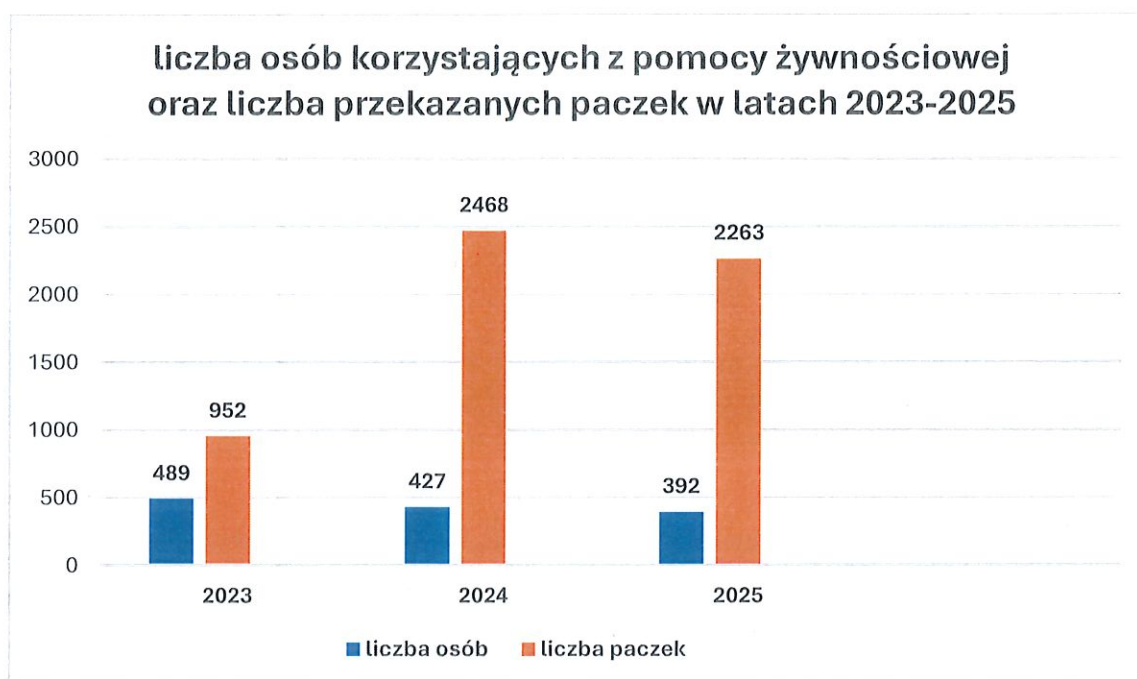
	2023		2024	
	Liczba osób	Kwota / zł	Liczba osób	Kwota / zł
Zasiłek stały	48	297 868,13	51	440 184,25
Zasiłek okresowy	53	173 917,83	46	148 339,00
Zasiłek celowy	31	116 042,50	36	227 780,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS w Harasiukach

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że nie maleje zapotrzebowanie na tego rodzaju pomoc. Na taki stan rzeczy mogą wpływać m.in. rosnące koszty utrzymania, ograniczone możliwości zatrudnienia oraz zwiększone potrzeby rodzin o niskich dochodach.

Wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach ma na celu zapewnienie dzieciom, uczniom oraz osobom dorosłym w trudnej sytuacji dostęp do ciepłego posiłku lub świadczeń pieniężnych na zakup żywności. W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2024 roku objęto pomocą 74 rodzin na kwotę 97 113 zł, natomiast pomoc w formie dożywiania dla uczniów w szkole to 84 dzieci na kwotę 64 177 zł. Program stanowi ważne wsparcie dla rodzin o niskich dochodach, a także dla dzieci, które dzięki niemu mają zapewniony codzienny pełnowartościowy posiłek w placówkach oświatowych. Realizacja zadania przyczyniła się do poprawy warunków bytowych mieszkańców gminy i wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego. Działanie finansowane było ze środków budżetu państwa oraz budżetu gminy Harasiuki.

W ramach FEPŻ 2021-2027 OPL Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach współpracując z Bankiem Żywności w Tarnobrzegu wspiera osoby potrzebujące w gminie Harasiuki. Celem programu jest wsparcie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej poprzez przekazywanie im podstawowych artykułów spożywczych. Program cieszy się dużym zainteresowaniem i jest ważnym elementem działań pomocowych prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS Harasiukach

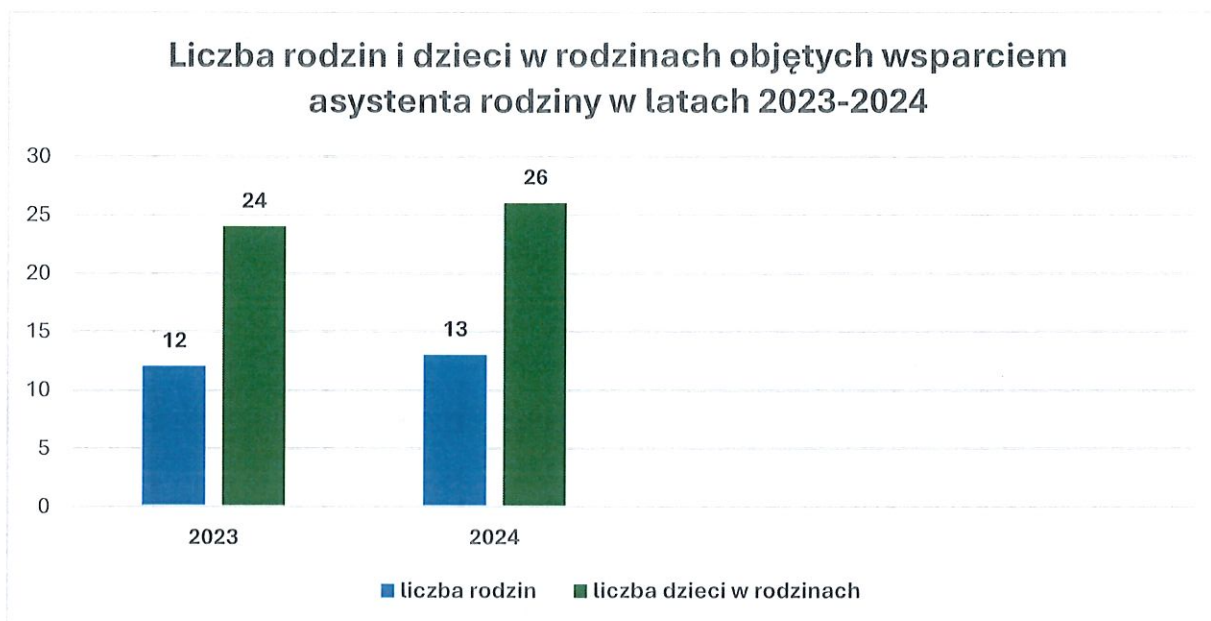
Poza wsparciem finansowym rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji mają możliwość skorzystania z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego i prawnego. Ponadto rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej objęte są pomocą asystenta rodziny.

W celu realizacji założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Ośrodku zatrudniony jest jeden asystent rodziny, który pracuje z rodzinami w celu przezwyciężenia problemów opiekuńczo-wychowawczych. Praca prowadzona jest na wniosek pracownika socjalnego lub sądu, który stwierdza deficyty w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”, kobiety w ciąży, zwłaszcza z powikłaniami, kobiety, których dzieci nie przeżyły ciąży lub porodu, kobiety wychowujące niepełnosprawne dziecko oraz członkowie ich rodzin mają prawo do skorzystania z pomocy i wsparcia asystenta rodziny. Jego rola polega na wspieraniu rodziny w procesie organizowania kompleksowej pomocy. Asystent rodziny koordynuje różnorodne usługi w zakresie poradnictwa specjalistycznego, umożliwiając przezwycięzenie trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, rehabilitację społeczną i zawodową, a także ułatwiając dostęp do wsparcia psychologicznego oraz pomocy prawnej w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych. Asystent rodziny opracowuje wspólnie z rodziną katalog możliwego do uzyskania wsparcia oraz może występować w imieniu rodzin i na ich

żądanie do instytucji na podstawie pisemnego upoważnienia. Celem pracy asystenta jest dążenie do osiągnięcia przez rodzinę podstawowego poziomu stabilizacji życiowej. Zadania asystenta rodziny określone są w art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej do których w szczególności należą:

- opracowanie i realizacja określonego planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych
- wspieranie aktywności rodzin;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa;
- prowadzenie dokumentacji pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej kierownikowi OPS;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami, szkołami oraz innymi podmiotami;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS w Harasiukach

Jednym z przejawów dysfunkcjonalności systemu rodzinnego jest występowanie przemocy w rodzinie. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców, doznane urazy, krzywdy fizyczne i psychiczne, w bardzo negatywny sposób wpływają na kształtowanie się osobowości człowieka. W życiu dorosłym dziecka krzywdzonego mogą wystąpić zaburzenia osobowości, depresje, próby samobójcze, większa skłonność do sięgania po alkohol czy środki psychoaktywne. Ponadto, osoby doświadczające przemocy w dzieciństwie, jako osoby dorosłe częściej wykazują skłonność do stosowania przemocy wobec swoich dzieci, powielając przemocowe zachowania rodziców.

Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z jej zapisami, w gminie Harasiuki funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy domowej oparty na interdyscyplinarnej współpracy instytucji i podmiotów, prowadzonej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Harasiuki oraz pracy powoływanych przez Zespół grup diagnostyczno-pomocowych realizujących procedurę „Niebieskie Karty” w indywidualnych przypadkach. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Harasiukach, Kurator Sądowy, przedstawiciel służby zdrowia, Kierownik Zespołu Obsługi Szkół, Kierownik Posterunku Policji w Harasiukach oraz przedstawiciel organizacji pozarządowej. Liczbę osób i rodzin w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Harasiuki oraz procedurę „Niebieskiej Karty” przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 2: Liczba rodzin i osób dotkniętych przemocą w rodzinie w latach 2023-2024

	2023	2024
Liczba rodzin w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	7	6
Ogółem osoby dotknięte przemocą w rodzinie	8	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS w Harasiukach

Tabela 3. Procedura „Niebieskiej Karty” w latach 2023-2024

	2023	2024
Ilość wdrożonych „Niebieskich kart”	6	5
Ilość zakończonych „Niebieskich kart”	6	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS w Harasiukach

Na podstawie prowadzonych „Niebieskich Kart” wynika, że istnieje problem agresji i przemocy w rodzinach. Coraz częściej zauważalny jest również wzrost uzależnienia wśród młodych ludzi od Internetu, gier komputerowych, telefonu komórkowego, które przedkładają kontakt z drugą osobą, przyrodą na rzecz wirtualnych kontaktów. Na skutek niewłaściwych wzorców wyniesionych ze środowiska rodzinnego, kryzysu autorytetu, zaburzona jest prawidłowa komunikacja między rodzicami a dziećmi oraz w środowisku rówieśniczym. Z roku na rok wzrasta bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach w ramach środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego realizuje na terenie Gminy Harasiuki Program Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Adresatami Programu są dzieci do ukończenia 16 roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności jak również osoby posiadające umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności. Usługi świadczone w ramach Programu są bezpłatne i ściśle dostosowane

do potrzeb osoby z niepełnosprawnością. Usługi asystencji polegają na wspieraniu przez asystenta osoby z niepełnosprawnością w różnych sferach życia, w tym:

- wsparcia uczestnika w czynnościach samoobsługowych, w tym w utrzymaniu higieny,
- wsparcia uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie
- wsparcia uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania
- wsparcie uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem

Usługa asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością cieszy się w naszej gminie dużym zainteresowaniem i pozytywnym odbiorem ze strony mieszkańców. W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach zatrudniał 12 asystentów dla 13 osób niepełnosprawnych w łącznej ilości 4274 godzin. W ramach programu wydatkowano kwotę 223 454,02 zł. Potrzeby w tym zakresie stale rosną, coraz więcej mieszkańców zgłasza chęć skorzystania z usług asystenta, co potwierdza, jak bardzo ta forma wsparcia jest potrzebna i doceniana. Osoby z niepełnosprawnościami oraz ich rodziny dostrzegają realne korzyści płynące z tego rodzaju wsparcia. Uczestnicy programu podkreślają życzliwość, profesjonalizm oraz empatyczne podejście asystentów, którzy stają się wsparciem w codziennym funkcjonowaniu.

Program „Opieka wytchnieniowa” jest ważnym elementem wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin. Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach przystąpił do Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego, który finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program skierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy zamieszkują we wspólnym gospodarstwie domowym i sprawują bezpośrednią opiekę nad

- dziećmi od ukończenia 2 roku życia do ukończenia 16 roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności
- osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą

- z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie.

W 2024 roku usługi opieki wytchnieniowej były realizowane dla 2 osób, które skorzystały z pobytu dziennego w miejscu zamieszkania łącznie w ilości 266 godzin. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 13 541,17 zł. Taka forma pomocy pozwala opiekunom osób z niepełnosprawnościami na chwilę wytchnienia, odpoczynek oraz możliwość załatwienia codziennych spraw przy jednoczesnej pewności, że ich bliski znajduje się pod troskliwą i profesjonalną opieką. Program jest bardzo pozytywnie oceniany przez uczestników i ich rodziny. Podkreślają oni, że tego rodzaju wsparcie jest niezwykle potrzebne i przynosi realną ulgę w codziennym życiu. Z uwagi na rosnące potrzeby mieszkańców gminy, wskazane byłoby zwiększenie liczby miejsc i środków finansowych przeznaczonych na realizację programu, aby mogło z niej skorzystać więcej osób wymagających opieki i ich rodzin.

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 dla Gminy Harasiuki są rodziny z terenu Gminy Harasiuki, a przede wszystkim:

- a) rodziny przeżywające wielorakie trudności, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny borykające się z problemem długotrwałej choroby, niepełnosprawnością,
- b) rodziny dotknięte przemocą, uzależnieniami lub innymi problemami powodującymi wzrost ryzyka wykluczenia społecznego,
- c) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki i wsparcia, w tym szczególnie dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- d) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin,
- e) kadra pracowników zaangażowanych w pomoc rodzinom, asystent rodziny.

VI. ANALIZA SWOT

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Harasiuki na lata 2026-2028 przeprowadzano analizę SWOT, która ma na celu podział lokalnego systemu wspierania rodziny na słabe i mocne strony, a także opracowanie szans i zagrożeń jakie stoją przed rodziną. Analiza ta pozwala na dokonanie oceny potencjału, jakim dysponuje gmina

w tym obszarze oraz stopnia, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom oraz oczekiwaniom rodzin i dzieci mieszkających na terenie Gminy.

Wsparcie rodzin na terenie Gminy Harasiuki	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania Przemocy Domowej w gminie Harasiuki • Funkcjonowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026, • Realizacja procedury „Niebieska Karta”, • Powołanie Zespołu ds. Asysty Rodzinnej • Baza instytucji wspierających rodzinę • Realizacja programów prorodzinnych z systemu pomocy społecznej, • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników OPS, pozwalające na jego diagnozowanie oraz monitorowanie rodzin, osób potrzebujących pomocy, • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • Zapewnienie rodzinom pomocy ze strony asystenta rodziny, • Realizacja rządowego programu „Karta Dużej Rodziny”, • Odpowiednia dostępność szkół podstawowych na terenie gminy, • Realizacja w szkołach programów profilaktycznych, • Działalność Gminnego Centrum	• Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc • Niski poziom dostępności rodzin do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, mediator), • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych • Brak rodzin wspierających • Wyuczona bezradność i roszczeniowość względem pomocy instytucjonalnej- głównie finansowej • Niechęć do współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów • Niska aktywność społeczna rodzin • Brak w gminie ośrodków i grup wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci, • Występowanie zjawisk patologii społecznej w rodzinach (m. in. alkoholizm), • Niechęć do podjęcia zatrudnienia przez osoby korzystające z pomocy społecznej, • Brak zaspokojenia rosnących potrzeb w zakresie poradnictwa rodzinnego i wsparcia środowiskowego, • Brak wystarczającej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, • Niewystarczająca ilość pomocy specjalistycznej dla młodzieży zagrożonej,

Kultury w Harasiukach, • Działalność bibliotek gminnych w Harasiukach i Hucie Krzeszowskiej, • Funkcjonowanie na terenie Gminy Posterunku Policji, • Działalność Ośrodków Zdrowia w Harasiukach i Hucie Krzeszowskiej • Współpraca z organizacjami pozarządowymi, • Działalność stowarzyszeń lokalnych oraz organizacji pozarządowych	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Kontynuowanie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, • Możliwość doszkalania się przedstawicieli instytucji pracujących z rodziną i z dzieckiem, • Prowadzenie działań mających na celu zapobieganie dysfunkcjom rodziny, • Wzrost świadomości społecznej (dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli) na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, • Wzrost wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziny, • Wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, • Poszerzenie zakresu szkolnych programów profilaktycznych, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia, • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami, • Rozwój wolontariatu, • Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania na rzecz dziecka i rodziny,	• Nie stabilność prawa, dotyczącego polityki społecznej oraz jego niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji • Wypalenie zawodowe osób pracujących z rodziną i z dzieckiem, • słabnięcie więzi rodzinnej, umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania konfliktów poprzez spędzanie czasu w sieci, przed ekranem urządzeń elektronicznych, • Ujemny przyrost naturalny i migracja wpływające na spadek liczby mieszkańców Gminy, • Wzrost patologii społecznych, • Demoralizacja dzieci i młodzieży • Obniżanie się wieku spożywania używek wśród dzieci i młodzieży, • Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży, • „Dziedziczenie” bezrobocia i ubóstwa, • Bierność klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, • Wysoki poziom tolerancji społecznej dla zachowań patologicznych, • Wzrost kosztów utrzymania rodziny • Brak czasu dla dzieci,

	• Przerzucenie odpowiedzialności za losy rodziny na instytucję • Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych,
--	--

VII. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Harasiuki na lata 2026 -2028 jest podniesienie jakości życia rodzin, tworzenie i rozwijanie spójnego systemu wsparcia sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Podejmowane działania mają prowadzić do przywrócenia zdolności do prawidłowego funkcjonowania rodzin i ich członków. Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

Cel szczegółowy 1 :Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Kierunku działań:	Wskaźniki:	Termin:
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia.	Liczba rodzin objętych wsparciem	2026-2028
Dożywianie dzieci	Liczba dzieci objętych pomocą	2026-2028
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Liczba monitorowanych rodzin	2026-2028
Zapewnienie pomocy w tym w formie schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie.	Liczba prowadzonych Niebieskich Kart Liczba osób, którym udzielono pomocy	2026-2028
Pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze	Liczba osób, które uzyskały wsparcie	2026-2028

Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem	2026-2028
Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Kwota przeznaczona na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	2026-2028

Cel szczegółowy 2: Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych

Kierunki działań:	Wskaźniki:	Terminy:
Zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz kobietom i rodzinom wychowującym ciężko chore dziecko.	liczba rodzin, którym przydzielono asystenta	2026-2028
Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	liczba rodzin w których realizowano monitoring po zakończeniu współpracy z asystentem	2026-2028
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności.	liczba osób objęta monitoringiem	2026-2028
Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.	liczba rodzin, którym udzielono wsparcia	2026-2028
Zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego rodzicom i dzieciom	Liczba udzielanych porad	2026-2028

Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.	Liczba szkoleń i osób w nich uczestniczących	2026-2028
Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną.	Liczba rodzin, objętych pracą socjalną	2026-2028
Prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo rekreacyjnej, mającej na celu organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży.	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach.	2026-2028

Cel szczegółowy 3: Organizowanie działań informacyjno-edukacyjnych wpływających na umacnianie roli rodziny

Kierunki działań:	Wskaźniki:	Terminy:
Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez np. organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.	liczba przeprowadzonych kampanii,	2026-2028
Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych w zakresie wspierania rodziny.	liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjno-informacyjnych.	2026-2028

Cel szczegółowy 4: Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin

Kierunki działań:	Wskaźniki:	Terminy:
Koordinacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących działania na rzecz dzieci i młodzieży.	Liczba podjętych działań	2026-2028
Dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne.	Liczba zespołów	2026-2028

Cel szczegółowy 5: Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu

Kierunki działań	Wskaźniki:	Terminy:
Przygotowanie, prowadzenie i finansowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.	Liczba programów	2026-2028
Realizowanie szkoleń, wywiadówek dla rodziców na tematy związane m. in. z przemocą, uzależnieniem.	liczba rodziców biorąca udział w szkoleniach	2026-2028
Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez np. organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.	liczba przeprowadzonych kampanii	2026-2028
Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych w zakresie wspierania rodziny	liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjno-informacyjnych.	2026-2028

Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, organizowanie wypoczynku letniego i zajęć pozaszkolnych.	Liczba zajęć, ofert. Liczba dzieci korzystających z oferty	2026-2028
Udzielanie pomocy uczniom z trudnościami w nauce.	Liczba osób korzystających z pomocy	2026-2028
Wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi.	Liczba spotkań Liczba wolontariuszy	2026-2028
Prowadzenie działań integrujących i aktywizujących społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologią .	Liczba działań	2026-2028
Wczesna interwencja	Liczba interwencji	2026-2028
Kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	Liczba osób skierowanych do programów korekcyjnych	2026-2028
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie uzależnień i przemocy domowej.	Liczba i rodzaj działań informacyjnych, liczba dzieci i liczba rodziców biorących udział	2026-2028

Cel szczegółowy 6: Podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej

Kierunki działań:	Wskaźniki:	Terminy:
Wzmocnienie kompetencji zawodowych pracowników, zajmujących się wsparciem rodzin poprzez organizowanie różnorodnych form kształcenia, takich jak specjalistyczne szkolenia, warsztaty, kursy oraz programy doskonalenia zawodowego, które pozwolą na podniesienie ich umiejętności w zakresie pracy z rodzinami w kryzysie oraz skutecznego rozwiązywania trudnych problemów wychowawczych i socjalnych.	liczba i rodzaj szkoleń, liczba osób uczestnicząca w szkoleniach	2026-2028
Zapewnienie warunków do rozwoju kwalifikacji w szczególności asystenta rodziny, z naciskiem na jego umiejętności w zakresie pracy z rodzinami wieloproblemowymi.	liczba i rodzaj szkoleń,	2026-2028
Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez zapewnienie dostępu do superwizji.	liczba superwizji liczba uczestników superwizji	2026-2028

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU I ZAKRES ICH DZIAŁANIA

W Gminie Harasiuki, jak również w sąsiadujących z nią gminach funkcjonują różnorakie podmioty, które działają na rzecz dziecka i rodziny. Są to przede wszystkim jednostki samorządowe, jak również jednostki niepubliczne w tym organizacje pozarządowe. Tabela poniżej przedstawia dane szczegółowe w tym zakresie:

Podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny	
NAZWA	OPIS DZIAŁANIA
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach	Świadczenie pomocy zgodnie min. z ustawą o pomocy społecznej, Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028, Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorców formularzy „Niebieska Karta”, ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą „Za życiem”, ustawą o „Karcie Dużej Rodziny” Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych
Publiczna Szkoła Podstawowa w Harasiukach i Hucie Krzeszowskiej oraz Szkoły Podstawowe w Góździe, Hucisku oraz Krzeszowie Górnym, prowadzone przez stowarzyszenie „Naszym Dzieciom”	Działalność edukacyjna i wychowawcza na rzecz dzieci i młodzieży
Gminny Centrum Kultury w Harasiukach	Zaspokajanie kulturowych potrzeb mieszkańców gminy, przede wszystkim poprzez inicjowanie, propagowanie i prowadzenie działalności kulturalnej, organizowanie imprez oświatowych, artystycznych, rozrywkowych i rekreacyjnych oraz szerzenie tradycji
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania	Prowadzenie działań związanych

Przemocy Domowej	z procedurą „Niebieskiej Karty” oraz poradnictwo specjalistyczne
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Inicjowanie i monitorowanie działań związanych z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych
Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Nisku i Biłgoraju oraz Placówka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Stalowej Woli	Terapia uzależnień
Posterunek Policji w Harasiukach	Działalność interwencyjna i prewencyjna
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w miejscowości Harasiuki i Huta Krzeszowska	Udzielanie świadczeń zdrowotnych polegających na zachowaniu i ratowaniu zdrowia i życia, poprawie zdrowia oraz podejmowanie innych działań medycznych wynikających z procesu leczenia
Powiatowy Urząd Pracy w Nisku	Pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, organizacja szkoleń, przyznawanie i wypłacanie świadczeń z tytułu bezrobocia
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku	Realizowanie zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizacja rodzinnej pieczy zastępczej
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Nisku	Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz rodzicom i nauczycielom wsparcia w wychowaniu i kształceniu dzieci i uczniów
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Rudniku nad Sanem	Prowadzenie zajęć edukacyjnych wychowawczych oraz przygotowanie do życia zawodowego i społecznego dzieci i młodzieży niepełnosprawnej zamieszkałej na terenie powiatu niżańskiego
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem	Udziela wieloprofilowego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym kryzysem życiowym z terenu powiatu niżańskiego
Sąd Rejonowy w Nisku	Rozstrzyganie konfliktów i podejmowanie

	decyzji w kwestiach dotyczących rodziny, małżeństwa oraz opieki nad dziećmi. W zakres działań sądu rodzinnego wchodzi sprawy rozwodowe, alimentacyjne, adopcyjne, a także kwestie związane z władzą rodzicielską i opieką nad małoletnimi.
Prokuratura Rejonowa w Nisku	Prokuratura wykonuje zadania w zakresie ścigania przestępstw oraz stoi na straży praworządności.
Organizacje pozarządowe	Rozwijanie i propagowanie wszelkich form samoorganizacji społecznej, integracja mieszkańców gminy, przeciwdziałanie bezradności i wykluczeniu społecznemu

VIII. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny;
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka;
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny;
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych;
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji;
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny;

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Działania „Gminnego Programu Wspierania Rodzin w Gminie Harasiuki na lata 2026-2028” będą realizowane i wdrażane zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi gminy. Finansowanie Programu odbywać się będzie ze środków pochodzących z budżetu Gminy Harasiuki, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028” jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach – organizator pracy z rodziną. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Wójta Gminy Harasiuki za pośrednictwem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Harasiukach w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy w Harasiukach sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

